

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- ⊙ Datum: 3. 5. 2013
- ⊙ Projekt: Využití ICT techniky především v uměleckém vzdělávání
- ⊙ Registrační číslo: CZ.1.5.00/34.1013
- ⊙ Číslo DUM: VY_32_INOVACE_232
- ⊙ Škola: Akademie - VOŠ, Gymnázium a SOŠUP Světlá nad Sázavou
- ⊙ Jméno autora: PhDr. Jana Myslivcová
- ⊙ Název sady: Český jazyk a literatura pro 1. – 4. ročník čtyřletých gymnázií
- ⊙ Název práce: **Dadaismus (prezentace s úkoly)**
- ⊙ Předmět: Český jazyk a literatura
- ⊙ Ročník: 3.
- ⊙ Studijní obor: 79-41-K/41 Gymnázium
- ⊙ Časová dotace: 45 minut
- ⊙ Vzdělávací cíl: Žáci budou schopni rozebrat text, vyvodit znaky dadaismu, vytvořit charakteristiku na základě přečteného, akceptovat základní informace o životě a tvorbě hlavních představitelů. Samostatně se pokusí vytvořit dadaistický text.
- ⊙ Pomůcky: notebook, stolní počítač, interaktivní tabule, tiskárna
- ⊙ Inovace: Využití multimediální techniky, využití ICT

Manifeste
je jette mon squelette dans le jar-
clin et je danse la sarabande
française. Audan I.K dada les plus
blanches pour le closet sont les
formules logiques mon ami daes-
burg et la cocotte de la peinture.
© Abstraite et s'occupe de faire un petit
Pick Wick MENNEKE BIL de
CACA pour son ami plasgaert le
Ko Kadorus encyclopedie
Tout à l'égout ~~l'art~~ l'art est un urinoir et
moi j'aime le plus la MADONNA
DELLA Syphilis
Pays - Bâh 196x21 i.k. bonset

Manifest

Zdroj: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:I.K._Bonset_Manifeste_IKB.jpg?uselang=cs

DADAISMUS

- Původ slova *Dada* je nejasný a existuje několik teorií o vzniku tohoto slova:
- Jedná se o slovo bez jakéhokoli významu, které si dadaisté prostě vymysleli.
- Slovo pochází od rumunských umělců (Tristana Tzary a Marcela Janca), kteří často používali slova „da, da“, znamenající „ano, ano“.
- Při vzniku hnutí dadaisté přemýšleli, jak toto hnutí pojmenovat, a tak náhodně zabodli nůž do francouzsko-německého slovníku – „Dada“ je ve francouzštině dětské slovo pro „houpacího koně“. Francouzština má také hovorový výraz „c'est mon dada“ znamenající „to je má záliba“.

Vznik dadaismu

- 1916 - setkání umělců (velmi často emigrantů) v Kabaretu Voltaire v Curychu, kteří svými protiválečnými a pesimistickými postoji vytvořili toto hnutí.
- Velmi brzy se dadaismus dostal do USA a Německa, kde se rozvíjel nezávislým způsobem.
- 1917 - otevřena galerie Dada a začal vycházet dadaistický časopis.
- 1920 - centrem dadaismu se stala Paříž.

Dadaismus ve výtvarném umění

- Ve výtvarném umění prosazovali osvobození věcí z jejich obvyklých vztahů a následné položení věcí do nových, nečekaných a zcela nelogických vztahů.
- Jejich základními technikami byly tzv. *objet trouvé* – tzn. nalezený objekt a *ready made*.
- Obě tyto techniky znamenají rozebrání nějakého předmětu na části a jeho případné složení (nebo použití takto vzniklých částí) do něčeho jiného, čímž vznikne nová, dosud neznámá věc.

2

Jean Arp (Hans Arp)

Zdroj: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shirt_Front_and_Fork.JPG

Tristan Tzara

3

4

Zdroj: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tristan_Tzara_and_Rene_Crevel_cropped.jpg?uselang=cs

Zdroj: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tzara_by_Tihanyi.jpg?uselang=cs

Tristan Tzara (1896 - 1963)

vlastním jménem **Samuel Rosenstock**

- francouzský básník a dramatik rumunského původu
- tvorba je ovlivněna dadaismem, později i surrealismem
- stál u zrodu dadaistické literatury - dílo *La première aventure céleste de Monsieur Antipyrine* (První nebeské dobrodružství pana Antipyrina)

Manifest o lásce sladké a hořké

Návod, jak vytvořit dadaistickou báseň:

Vezměte noviny.

Vezměte nůžky.

Najděte v novinách článek, aby měl délku, jakou počítáte dát své básni.

Článek vystříhňte.

Potom pečlivě rozstříhejte všechna slova, která tvoří tento článek, a vložte je do pytlíku.

Skládejte pak jeden ústřížek za druhým přesně v pořádku, v jakém vyšly z pytlíku.

Svědomitě opište.

Báseň se vám bude podobat.

A vězte, že jste spisovatel neskonale originální a okouzující citlivosti, byť doposud nepochopen lidem.

Úkol: Postupuj stejně. (Rozstříhej kratší článek z novin na jednotlivá slova. Obrat' je lícem dolů a slova náhodně vybírej. Vytvoř např. čtyřverší, báseň o dvou slokách atd. Slova nalep na papír, v duchu dadaismu vymysli název básně. Své dílo prezentuj spolužákům..)

Použitá literatura

- BALAJKA, B. *Přehledné dějiny literatury III*. Praha: SPN. 1997. ISBN 80-85937-48-4
- SOCHROVÁ, M. *Čítanka III. k Literatuře v kostce pro střední školy*. Havlíčkův Brod: Fragment, 2000. ISBN 80-7200-384-4
- SOCHROVÁ, M. *Literatura v kostce pro střední školy*. Havlíčkův Brod: Fragment, 1995. ISBN 80-85768-95-X

Použité obrázky

[cit. 2013-22-04]. Dostupný pod licencí Creative Commons na WWW:

1. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:I.K._Bonset_Manifeste_IKB.jpg?uselang=cs
2. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Shirt_Front_and_Fork.JPG
3. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tzara_by_Tihanyi.jpg?uselang=cs
4. http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Tristan_Tzara_and_Rene_Crevel_cropped.jpg?uselang=cs

Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA (www.creativecommons.cz).

Materiály jsou určeny pro bezplatné používání pro potřeby výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu.

Všechna neocitovaná autorská díla jsou dílem autora.